

Kšicová, Danuše

Obrazové přílohy

In: Kšicová, Danuše. *Z dějin ukrajinské kultury : umění - divadlo - hudba*. 1. vyd.
Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 211-224

ISBN 978-80-210-7494-1; ISBN 978-80-210-7497-2 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/131878>

Access Date: 03. 04. 2025

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

OBRAZOVÉ PŘÍLOHY

Barevné

I.

1. Oranta – mozaika v apsidě Sofijského chrámu v Kyjevě, r. 1040. Киевская держава. Софийский собор и Михайловские мозаики. Богоматерь Оранта. Мозаика Софийского собора в Киеве XI в. Dostupné z: <http://la-fa.ru/old/old18.html> [vid. 2014-08-05].
2. Pantokrator – mozaika v kopuli Sofijského chrámu, r. 1040. Průměr medailonu s vyobrazením Krista Vševládneho je přes 4 m, medailon se nachází ve výšce 28,5 m. Je to v té době největší vyobrazení provedené v Kyjevském knížectví. Dostupné z: http://artclassic.edu.ru/attach.asp?a_no=11367 [vid. 2014-08-05].
3. Archanděl Gabriel. Jediná mozaika archanděla, dochovaná z původní mozaikové výzdoby kopule Sofijského chrámu v Kyjevě. Ostatní vyobrazení archandělů bylo nahrazeno r. 1884 Vrubelovými olejomalbami. Archanděl třímá v pravé ruce sféru s křížem, jehož pravost zjistila na Golgotě sv. Helena. V levé ruce Gabriel drží praporec s korouhví. Třikrát opakované řecké slovo „hagios“ (ἅγιος = svatý) na korouhvi je citací začátku hymny na Kristovu počest, obsažené v Apokalypse. (Scheuch, R.: *Průvodce Apokalypsou.*) *Собор Святої Софії в Києві: [Альбом]. К.: Мистецтво, 2001.* Dostupné z: <http://www.icon-art.info/hires.php?lng=ru&type=1&id=979> [vid. 2014-08-05].
4. Zvěstování Panně Marii. Dvě fresky na sloupech vlevo od oltáře v Sofijském chrámu v Kyjevě. (Благовещение Пресвятой Богородицы. Материал из Википедии – свободной энциклопедии.) Dostupné z: http://www.icon-art.info/masterpiece.php?lng=ru&mst_id=984&top_id=11&mode=mos [vid. 2014-08-05].
5. Vladimírská Matka Boží (Volodymyrs'ka Bohomatir Myluvannja, Богоматерь Владимирская), Konstantinopol, první třetina 12. stol., dřevo, tempera, 104 × 69 cm, Treťjakovská galerie, Moskva. Na zadní straně je ikona Vladimírská Matka Boží, Moskva, zač. 15. stol., dřevo, tempera, 104 x 69 cm. Treťjakovská galerie, Moskva. (Владимирская

икона Божией Матери. Материал из Википедии – свободной энциклопедии.) CD-ROM „Государственная Третьяковская галерея“. Издание 2-е; Допол. Издательство: AlexSoft, 2004. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vladimirskaia_ikona_Bozziej_Materi.jpg [vid. 2014-08-05].

6. Matka Boží Oranta (Bohomatir Vtillennja), 12. st., Jaroslavl', Spas'kyj monastyr, Tret'jakovská galerie, inv. č. 1296. (Miljajeva, 1991).

7. Panna Maria Svatotomská – nazvaná podle Tomášského kostela v Brně, kde byla původně uložena. Asi raně gotická ikona italsko-byzantského typu. V horních rozích obrazu jsou vytlačeny řecké zkratky slov Matka Boží (Theotokos). Malba temperou na dřevěné desce, kterou tvoří tři prkna, dvě lipová a jedno topolové, spojené svlaky. Pozadí obrazu má křídový podklad, je zlacené a svatozáře ryté. V medailonu Matky Boží je uložena relikvie. Dnešní rozměry obrazu jsou 86 × 50 cm. Fotografie byla pořízena při restauraci ikony i stříbrného oltáře v l. 2008–2010 z původní ikonopisné podoby před korunovací. Jde o nejstarší obraz Madony v ČR. Je uctívána jako Palladium města Brna a Perla Moravy. Jako majetek starobrněnského opatství je uložena s korunovačními atributy ve stříbrném oltáři v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně. © Jiří Krejčí.

8. Ikona Svatá Bohorodička Hodegétria. Neznámý řecký malíř, 17. století, dřevo, 37,1 × 30,5 cm. Nesignována. Získána do sbírek Moravské galerie Brno v roce 1890 za blíže nespécifikovaných okolností. Moravská galerie, Brno, inv. č. A 177. Ikona je od r. 2006 postupně restaurována.

9. Bohorodička Hodegétria (ikona). Východní Evropa nebo Balkán (?), 18. století. Dřevo, 39,7 × 31,3 cm. Získána do sbírek Moravské galerie Brno převodem v roce 1948. Moravská galerie, Brno, inv. č. Z 1018.

10. Bohorodička Hodegétria (ikona). Rusko nebo Balkán (?), 19.–20. století. Dřevo, 25,5 × 20 cm. Získáno převodem z hradu Veverí v roce 1952. Moravská galerie, Brno, inv. č. Z 2787.

11. Kazaňská Hodegétria, 19. – začátek 20. stol. Volyň, papír a plech, 14 × 17 cm. Soukromé vlastnictví.

12. Kristus Pantokrator (ikona). Rusko, 1. polovina 18. století. Dřevo, tempera, 31,5 × 25,4 cm. Získáno koupí ze Starožitností v Brně v roce 1985. Moravská galerie Brno, inv. č. Z 1018.

13. Ikona sv. Mikuláše s výjevem z jeho života (Св. Микола з життєм) z druhé pol. 16. stol., 135 × 124 cm, lipová deska, vaječná tempera, z chrámu Narození Matky Boží (Різдва Богородиці) obec Liskowate, Polsko, Lvovské národní muzeum (ЛНМ), inv. č. i-1181. (Miljajeva, L. S., obr. 24).

14. Svatý Jiří (Св. Георгий-Воин, Св. Георгій-Воїн, 11. st.), 174 × 122 cm, malba přírodní temperou na lipovém dřevě. Oboustranná ikona. Na zadní straně je ikona Matky Boží Hodegétrie ze 12.–17. stol. Nachází se v chrámu Zesnutí Matky Boží (Uspenském chrámu) Moskevského kremlu, inv. Č. 966, sb. 25 Usp. (Miljajeva, obr. 1).

15. Sv. Jiří v boji s drakem (Чудо св. Георгія про змія), konec 15. st., 114 × 79 cm, lipová deska, vaječná tempera, chrám Pozdvížení sv. kříže (Vozdvyžens'ka cerkva, o. Zvyžeň), Lvovský kraj, DMUOM, inv. Č. i-324. (Miljajeva, obr. 9).
16. Sv. Jiří a Sv. Paraskeva-Pátečnice, konec 15. – zač. 16. stol., 102,5 x 67 cm, lipová deska, vaječná tempera, chrám Kuzmy a Damiána (церква Козьми й Дем'яна), obec Korčyna, vovský kraj (Miljajeva, obr. 16).
17. Ikonostas z chrámu obce Šelestove, Užhorodské muzeum lidové architektury. Foto DK, 2002.
18. Zlatá brána. Boční trakt. Rekonstrukce z r. 1982. Foto DK, 1983.
19. Presbytář s Chrámem sv. Antonína a Theodosie (Трапезна церква Св. Антонія і Феодосія Печерських з палатою, наймолодший храм Києво-Печерського монастиря, 1893–1895). Foto DK, 1983.

II.

20. Andrzej Grabowski, Hrad v Lublinu, 1853 r., olej na plátně, 24 × 30,5 cm. Pohled na hradní kapli sv. Trojice ze strany presbytáře. Ze sbírky Lublinského muzea, inv. č. S/Mal/449/ML.
- 20a. Kaple sv. Trojice na Lublinském hradu, gotická výstavba ze 14. stol. s prvky renesanční přestavby ze 16. stol. Foto Piotr Maciuk. Ze sbírek Lublinského muzea. Za podklady k uveřejnění děkuji kurátorce Lublinského muzea paní Jolantě Ścibior.
21. Interiér Hradní kaple sv. Trojice v bývalém Lublinském hradě, dnešním Lublinském muzeu s freskami mistra Andrzeje z r. 1418. Foto Piotr Maciuk. Ze sbírek Lublinského muzea. Za podklad k uveřejnění děkuji kurátorce Lublinského muzea paní Jolantě Ścibior
22. Vladislav Jagellonský na bělouši. Freska mistra Andrzeje z r. 1418 v Zámecké kapli sv. Trojice v bývalém Lublinském hradě, dnešním Lublinském muzeu. Foto Piotr Maciuk. Ze sbírek Lublinského muzea. Dostupné z: <http://www.biblioteka.teatrnn.pl/dlibra/dlibra/docmetadata?id=12531&from> [vid. 2014-08-07].
23. František Foltýn, Mukačevo, 1922, olej, lepenka, 750 × 521 cm; © Moravská galerie v Brně.
24. Chalupa se zvoničkou a dřevěným kostelíkem ze Šelestova. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
25. Udírna. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
26. Chalupa s doškovou střechou. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
27. Interiér chalupy s hliněnou pecí. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.

28. Modře natřená chalupa se zahrádkou plnou květin. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
29. Interiér chalupy s malovanými závěsnými talířky a ručně tkaným kobercem na stěně. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
30. Interiér chalupy s houslemi i lidovým textilem. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
31. Plastická výšivka na rukávcích lemkovského kroje. Je pozoruhodné, že podobně tvarované tři bílé květy s oranžovými pestíky má v rukou lidová Madona na ikoně v lemkovském chrámu z Šelestova, později přenesená do užhorodského skanzenu. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
32. Lemkovský ženský kroj. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
33. Ženský a mužský lemkovský bílý kroj s barevnou výšivkou. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
34. Kvetoucí polany nad Synevyrským jezerem. Foto DK, 2002.
35. Ivan Truš, Hráči na trembitu (Trembitari), 1905. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Trusz1905.jpg> [vid. 2014-08-05].
36. Údolí řeky Tereblji s naplavenými kusy dřeva. Foto DK, 2002.
37. Zarostlý hřbitov a vojenský bunkr z doby před druhou světovou válkou na někdejších československo-polských hranicích. Foto DK, 2002.
- 38.–39. Svjatoslav Hordynskyj, Velikonoční pohlednice (Svjatkovi poštivky), 1937. Tiskárna Unija, Lvov. Soukromá sbírka I. Tureckého, Lvov. (2 obr., Bancekova, s. 72).
40. Svjatoslav Hordynskyj, Návrh obálky: Hugo von Hofmannsthal, Lyrika, 1934. Soukromá sbírka I. Tureckého (Bancekova, s. 75).
41. Mykola Butovyč, Rolník (Chliborob, 1928), kvaš, tempera, papír, 26 × 15,7 cm. Národní muzeum, Lvov, inv. Č. Hr-2185 (Bancekova, s. 60).
42. Olha a Olena Kulčycké, vzor na koberec: Kylym, 1920, (Bancekova, s. 88).
43. Olha a Olena Kulčycké, vzor na koberec: Kylym, 1930, (Bancekova, s. 89).
44. Sv. Paraskeva-Pjaticja z Rostova, 14. stol. Klášter sv. Trojice. Dřevo, tempera. Foto DK, 2010.
45. Anonym, Kozák Mamaj, 1. pol. 19. stol., olej, plátno, Nacional'nyj chudožnij muzej Ukrajiny, Kyjiv. (Невідомий художник. Козак-бандурист. Поч. XIX ст. Полотно, олія. 113 x 104 см. Національний художній музей України. Dostupné z: [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cossack_Mamay_1st_half_of_19th_c_\(4\).jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cossack_Mamay_1st_half_of_19th_c_(4).jpg) [vid. 2014-05-20].

III.

46. Dmytro Levyckyj (Dmitrij Grigor'jevič Levickij), Portrét Anny Artěmjevny Voroncovové v mládí, konec 80. let 18 stol., plátno, olej, 479 × 650 cm, Státní ruské muzeum v Petrohradě. (Konečný, obr. 91.)
47. Oleksa Venecianov (Alexej Gavrilovič, Venkovanka s kosou a hráběmi (Крестьянка с косой и граблями. Пелагея). Pelageja, 1824–1825, olej, dřevo, 22,5 × 17,5 cm. Státní Ruské muzeum, Petrohrad. Dostupné z: [http://www.artcyclopedia.ru/krestyanka_s_kosoj_i_grablyami_\(pelageya\)_1824g-venecianov_aleksej_gavrilovich.htm](http://www.artcyclopedia.ru/krestyanka_s_kosoj_i_grablyami_(pelageya)_1824g-venecianov_aleksej_gavrilovich.htm) [vid. 2014-05-20].
48. Taras Ševčenko, Kateryna (1842), plátno, olej, 594 × 800 cm. Nacional'nyj muzej T. Ševčenko, Kyjiv. (О сюжетах на марках. Тарас Григорьевич Шевченко и его Катерина.). Dostupné z: <http://www.millsonstamps.com/about/8> [vid. 2014-05-20].
49. Mykola Jarošenko (rus. Nikolaj Alexandrovič), Kursistka. 1883, plátno, olej, Kyjevské muzeum ruského umění. <http://www.tanais.info/yaroshenko/yaroshenko4.jpg> [vid. 2014-08-05].
50. Heorhij Narbut, Ilustrace k pohádce Válka hub, 1909, tuš, pero, akvarel (Narbut, 1983, XXM).
51. Heorhij Narbut, Alegorie Nového roku 1916. 1915. Akvarel, kvaš, papír. Vlevo dole: Heorhij Narbut, 1915. Státní Ruské muzeum, Petrohrad (Narbut, 1983, s. 48).
52. Heorhij Narbut, Ilustrace ke klasické poémě Ivana Kotljarevského Aeneida, 1919, kvaš, 866 × 1096 cm. (Narbut, 1983, s. 79).
53. Mychajlo Mychalevyč, Na trhu v Rachově (На базарі в Рахові), 1935, papír, akvarel 18,3 × 24,5 cm. Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM-124.
54. Ivanec, Ivan (Иванець, Иван) Josefov: Tábor (Йосифів: Табір), 1923 papír, akvarel 34 × 43,2 cm, Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM-308.
55. Alexandra Ekster, Návrh ženského kostýmu se sukní s fiži (Экстер Александра, Эскиз костюма женщины в юбке с фижмами) pro Neviditelnou dámu P. Calderona, 1924, karton, kvaš. Soukromá sbírka. (Александра Александровна Экстер – Галерея произведений (124 изображения) 108. Dostupné z: <http://cultobzor.ru/2012/11/alexandra-ekster/ekster-108> [vid. 2014-08-07].
56. Natalija Herken-Rusova (Gerken-Rusova), Návrh dekorace k tanečnímu večeru V. Abramenka (Проект декорації до вечера танців В. Абраменка, 1925), papír, akvarel, 18,5 × 25 cm – 22,2 × 31,5 cm, Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM-54.
57. Mychajlo Mychalevyč, Dvě ženy (Дві жінки, 1937), papír, kvaš, akvarel, 32 × 23,5 cm, Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM-165.
58. Fedir Kryčevskij, Rodina (Sim'ja) (střední část triptichu Život), tempera, 1925–1927, (Deržavnyj Muzej ukrajins'koho obrazotvorčoho mystectva, 1972, s. 70).

59. Vodzycka Marija (М. Водзицька, pol. Wodzicka), Koncert, 1933, překližka, olej, 137 × 105 cm. Kat. I/1. Na zadní straně je údaj: Maria Wodzicka, Lwów, 1933, Inv. č. Ж-1668, НМЛ. (Bancekova A.: 2001, s. 41.)
60. Jurij Horbačov, Kristus (Christos), nedatováno, olej, zlato, bronz, měď, plátno, 36 × 38 cm. (Chudožnyky Ukrajiny, 2001, s. 70).
61. Oleksij Anda, Carevna spících skel (Carycja posnulych skel'), 1996, plátno, olej, 75 × 75 cm. (Chudožnyky Ukrajiny, 2001, s. 19).
62. Serhij Pojarkov, Štěstí za obtížných okolností (Ščastja za obtjažlyvych obstavyn). 2000, papír, smíšená technika, 73 × 61 cm. (Chudožnyky Ukrajiny, 2001, s. 169).
63. Alexander Galchansky, Tatiana Wissotzky, Slavnostní kytice květin (nedatováno). Akryl, kombinovaná technika, plátno, 50 × 45,2 cm. (Soukromá sbírka.) Foto Petr Čučka.
64. Alexander Galchansky, Tatiana Wissotzky, Vzpomínka na Paříž (nedatováno). Akryl, kombinovaná technika, plátno, 72 × 54 cm. (Soukromá sbírka.) Foto Petr Čučka.

Černobílé

1. Státní znak Ukrajiny, tzv. tryzub (тризуб – *trojzubec*) je štít, kde se na modrém poli nachází zlatá stylizovaná „vidlice“, která byla v minulosti užívána jako erb Rurikovců a Kyjevské Rusi. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lesser_Coat_of_Arms_of_Ukraine.svg [vid. 2014-05-20].

2. Znak Rusínů, bývalé Podkarpatské Rusi a současné Zakarpatské oblasti, byl vytvořen Gustavem Friedrichem v roce 1920. Znak má polcený štít. V levém poli jsou tři žlutá (zlatá) břevna na modrém štítu. V pravém poli je hnědý (červený) medvěd stojící směrem ke středu na bílém štítu. V roce 1920 se znak Podkarpatské Rusi objevil ve středním a velkém znaku republiky Československé. V roce 1938 se stal znakem autonomní Karpatské Ukrajiny, následně okupované Maďarským královstvím. Po skončení války byla Podkarpatská Rus přičleněna k SSSR v rámci Ukrajinské SSR. V té době nebyl znak používán. Až 18. prosince 1990 byl přijat jako znak Zakarpatské oblasti. Znak byl také ve středu vlajky Podkarpatské Rusi a v současnosti je na vlajce Zakarpatské oblasti. Znak je rovněž jedním ze symbolů rusínského národa. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:CarpathianRutheniaCoA.svg> [vid. 2014-06-09].

3. Kernosivský mužský idol z 3. tis. př. n. l. z oblasti Dněpropetrovska, opatřený v dolní části hranolu několika zbraněmi: lukem, šípem a třemi sekyrkami. (Керносівський бовван – кам'яна статуя-баба епохи мідної доби, III тис. до Христа.) (120 × 36 × 24 cm), váha 238,5 kg.

Historické muzeum Dněpropetrovsk, exponát: ДИМ-А-9039. Dostupné z: https://ru.wikipedia.org/wiki/Файл:Керносівський_идол.png

4. Pektorál, 4. st. př. n. l., zlato, průměr 30,6 cm. Kurhan Tlustá mohyla u města Jenakijeve, Dněpropetrovská oblast, výkopu r. 1971. Státní muzeum Ermitáž, Petrohrad (Konečný, 1977, obr. 23).

5. Polovecká „baba“ s nádobou. Jedna z tzv. kamenných „bab“ ze 4. st. n. l., Luhansk. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Baba_15.jpg [vid. 2014-08-08].

6. Zbručský idol z 9.–10. stol. v parku před Sofijským chrámem v Kyjevě. Foto DK, 1978.

7. Schéma Zbručského idolu dává možnost studovat všechny čtyři strany hranolu. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Стороны_збручского_идола.jpg

8. Hagia Sofia (558–562), byzantský chrám, od r. 1453 mešita, od r. 1934 muzeum s odhalenými byzantskými mozaikami a galerií fresek a mozaik v horní galerii – někdejší ženské modlitebně. Současný stav, foto DK, 2012.

9. Schéma východního průčelí původního Sofijského chrámu v Kyjevě. 1017–1037 (*Dejiny ruského umenia*, 1977, obr. 4, s. 23.)

10. Dnešní podoba Sofijského chrámu v Kyjevě. Odhalené neomítnuté zdivo naznačuje původní charakter stavby. (История Софийского собора. Сайт софийского собора.). Dostupné z: http://sofiyskiy-sobor.polnaya.info/istoriya_sofiyskogo_sobora.shtml [vid. 2014-08-06].
11. Freska skomorochů v Sofijském chrámu v Kyjevě. Dostupné z: http://rusich.moy.su/news/freska_skomorokhi/2012-07-02-2773 [vid. 2014-08-07].
12. Schematické vykreslení téže scény skomorochů v Sofijském chrámě v Kyjevě. (Василий Бычков, *Музыкальные инструменты*). Dostupné z: http://biblib.pro/articles/encyclopedia/bichkov_vasiliy_muzikalinie_instrumenti [vid. 2014-05-20].
13. Schéma komplexu staveb kyjevského Sofijského chrámu. Foto DK, 1978.
14. Zvonice Sofijského chrámu, vlevo pomník Bohdana Chmelnyckého (1888). <http://kiev.yarmap.ua/catalog/firm/327141/photo/30890/#30890> [vid. 2014-05-20].
15. Kyjevská Zlatá brána. Foto DK, 1983.
16. Kyjevská Zlatá brána (*Золоті ворота*), nynější stav po rekonstrukcích v letech 1982 a 2007. Dostupné z: http://toursdekiev.com.ua/files/zolotie_vorota.jpg [vid. 2014-05-15].
17. Ruiny chrámu Zesnutí Matky Boží (Uspens'kij sobor), Kyjevskopečerská lávra (укр. Києво-Печерська лавра, рус. Киево-Печерская лавра) V pozadí vlevo Refektář a chrám sv. Antonína a Theodosia, přelom 19.–20. stol. Foto DK, 1983.
18. Zesnutí Matky Boží, Kyjevskopečerská lávra, Kyjev, 11.–18. stol., soudobá rekonstrukce z r. 2000. Autorem snímku z 11. 8. 2005 je Norbert Aepli, Switzerland (User:-Noebu). Pod licencí Creative Commons CC-BY-3.0 (viz <https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/legalcode>). Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:2005-08-11_Kiev_Pechersk_Lavra_162.JPG [vid. 2014-08-10].
19. Chrám sv. Paraskevvy, 11.–12. stol., Černigov (П'ятницька церква, Чернігів). Dostupné z: <http://ukrainaincognita.com/ru/chernigivska-oblast/chernigiv/chernigiv-py-atnytska-tserkva> [vid. 2014-07-22].
20. Ikona Matky Boží Hodegétrie s orámováním v dřevěném kostelíku z Šelestova, vystaveném v užhorodském Muzeu lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
21. Klášter sv. Kateřiny ze 6. stol., postavený v Sinajské poušti za vlády byzantského císaře Justiniána. Egypt. Foto DK, 2010.
22. Ikona sv. Mikuláše s výjevem ze života (Свт. Николай с житием, Св. Микола, Святитель Николай, Николай Угодник, Николай Чудотворец) z první pol. 13. stol. Klášter sv. Kateřiny na Sinaji. Dostupné z: <http://www.pravmir.ru/svyatitel-nikolaj-19-dekabrya-201/#ixzz39uQqqdfo> [vid. 2014-08-09].
23. Poslední soud. Konec 15. – zač. 16. stol. (chrám Zrození Matky Boží – Rizdva Bohorodyci), s. Mšanec, Lvovský kraj (Miljajeva, 1991, obr. 13).

24. Miniatura z Ostromirova evangelia zobrazuje sv. Lukáše s biblí v rukou jako symbolem jeho literárního odkazu. („Остромирово Евангелие“ – достояние России: воскресенье, 11 мая 2014 г. Dostupné z: <http://barmani.ru/post203809803> [vid. 2014-08-06].
25. Horjanská rotunda nad Užhorodem (Горянская ротонда Св. Анны, 12–13 в. с готической пристройкой церкви Св. Николая, 14 в.). Dostupné z: <http://www.djereho.com.ua/ru/rotondarus> [vid. 2014-08-07].
26. Chrám sv. Pantelejmona v Ševčenkove (Церква Святого Пантелеймона), Ševčenkove u Haliče, Ivano-Frankivský kraj, 12. stol. Autor: Klymekoy. Pod licencí Creative Commons CC-BY-3.0 (viz <https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/legalcode>). Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Церква_Святого_Пантелеймона_17.jpg
27. Romantické ruiny Kremeneckého hradu (Румовища Кременецького замку. Замки и крепости средневековья). Dostupné z: http://www.citadeles.com/_pu/0/15163089.jpg [vid. 2014-08-07].
28. Biskup Divotvorný, oblast Kostromy, dřevo, tempera. Foto DK, 2010.
29. Dnešní podoba Lublinského zámku, kdy je v něm od r. 1957 umístěno Lublinské muzeum. Dostupné z: <http://www.edd.com.pl/page/calendar?id=246&name=Europejskie-Dni-Dziedzictwa-w-Muzeum-Lubelskim-20132014-07-21> [vid. 2014-08-07].
30. Petro Mohyla – v l. 1632–1647 metropolita Kyjeva, Haliče a vši Rusi. Dostupné z: http://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:Petro_Mohyla_-_big.jpg
31. Portrét Bohdana Chmelnyckého v stejnokroji kozáckého hetmana s bulavou v pravé ruce. (Богдан Хмельницький). Dostupné z: <http://ukrtour.org/poi/bogdan-hmelnickij> [vid. 2014-05-20].
32. Mychajlo Mykešyn, Jezdecký pomník Bohdana Chmelnyckého před Sofijským chrámem v Kyjevě. 1888. (*Bohdan Khmelnytsky. Богдан Хмельницький*– Anglicko-rusko-ukrajinská informace o B. Chmelnyckém.). Dostupné z: <http://www.dinternal.com.ua/wp-content/uploads/2009/12/bohdan2.jpg>[vid. 2014-08-09].
33. Neznámý autor, Portrét Ivana Mazery (Невідомий художник кінця XVIII ст. Іван Степанович Мазепа, Дніпропетровський художній музей. Гетьман Іван Мазепа) Dněpropetrovské umělecké muzeum. Je to nejpravděpodobnější zobrazení Mazery. Матеріал підготовлено Ольгою Ковалевською та надруковано В «Українському Історичному Журналі». Dostupné z: <http://www.mazepa.name/rekonstruktsiya-obrazu-ivana-mazery> [vid. 2014-08-09].
34. Katedrála Panny Marie Pomocné a dům arcibiskupa. (Покровський собор и архиерейский дом – Pokrovs'kij sobor, Харьков. Собор Покрова Пресвятой Богородицы), 1689, Charkov. Общественное достояние – Artemka – Author. Dostupné z: [https://ru.wikipedia.org/wiki/Покровський_собор_\(Харьков\)#mediaviewer/Файл:Харьков._Покро](https://ru.wikipedia.org/wiki/Покровський_собор_(Харьков)#mediaviewer/Файл:Харьков._Покро) [vid. 2014-08-09].
35. Francisk Skorina, 1517 – právě tehdy přišel Skaryna do Prahy. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Skaryna_1517.jpg [vid. 2014-08-06].

36. Chrám sv. Paraskevvy v obci Oleksandrivka (*Достопримечательности Украины. Церковь Св. Параскевы*, 15. stol., Chustský okres v Zakarpatí) s charakteristickou gotickou věží. Ostatní stavby byly přistavěny dodatečně, hlavně r. 1753. (Описание достопримечательности «Церковь св. Параскевы»). Dostupné z: <http://galleryua.com/photo/dostoprimechatelnosti/1001501-Cerkov-Sv-Paraskevvy> [vid. 2014-05-20].
37. Chrám z obce Šelestove, Užhorodské muzeum lidové architektury. Foto DK, 2002.
38. Bojkovský chrám sv. Michaela z pol. 17. stol., Kinského zahrada u Petřína, Praha. Autor: Prasopestilence. Pod licencí Creative Commons CC-BY-3.0 (viz <https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/legalcode>). Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kostel_sv_michala-praha-smichov_P1010319.JPG [vid. 2014-07-21].
39. Rozestavěné srubové domy na Zakarpatí. Foto DK, 2002.
40. Interiér s domácím nářadím: kolovrátkem, dížemi na mléko, máselnicí na stloukání másla, hliněnými hrnci, zvanými sádelnice, a sítem. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
41. Vodní mlýn, Koločava. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
42. Studna. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
43. Proutěný plot. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
44. Kaplička z obce Novoselycja. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
45. Lemkovské kroje s barevnou výšivkou. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
46. Třída ve vesnické škole v užhorodském skanzenu. Užhorodské Muzeum lidové architektury a kultury. Foto DK, 2002.
47. Naučná tabule ve škole Ivana Olbrachta v Koločavě. Foto DK, 2002.
48. Obchodnice s vystaveným zbožím před svou chalupou. Foto DK, 2002.
49. Koločava, kostel sv. Ducha, stav z r. 2002. Foto DK, 2002.
50. Koločava, kostel sv. Ducha (Колочава, Музей-Церква Св. Духа), 2010. Dostupné z: <http://otdyhaem.com.ua/zakarpatskaja/kolochava/kolochava-cerkov.html> [vid. 2014-06-10].
51. Nový most přes řeku Tereblju. Podobně se budovala i stavidla. Foto DK, 2002.
52. Seník v Zakarpatí. Foto DK, 2002.
53. Kyjevská univerzita (1837–1842, arch. V. Beretti). Nyní Fakulta humanitních věd Ševčenkovy univerzity na Ševčenkově bulváru. Dostupné z: <http://www.univ.kiev.ua> [vid. 2014-07-21].
54. Ivan Martos, Minin a Požarskij (Русская живопись. МАРТОС Иван Петрович Памятник Минину и Пожарскому в Москве). Sousoší na Rudém náměstí v Moskvě z let 1804–1818; bronz, mosaz, žula. Dostupné z: <http://staratel.com/pictures/ruspaint/big/392-1.htm> [vid. 2014-05-20].

55. Taras Ševčenko, Autoportrét, 1840–1841. První Ševčenkoviův autoportrét. (*И свет во тьме светит, и тьма не объяла его – Тарас Шевченко и его автопортреты Хроники Рагнарёка*, 24. 02. 2009). Dostupné z: <http://varjag-2007.livejournal.com/669794.html> [vid. 2014-05-20].
56. Kostel Panny Marie Pomocné – Pokrovský chrám (Святопокровська церква, Пархомивка, Володарський район – Сквирський уезд Киевской губернии), 1903–1907, arch. V. A. Pokrovskij a malíř M. Rerich. Dostupné z: http://ru.wikipedia.org/wiki/Храм_Покрова_Пресвятой_Богородицы [vid. 2014-06-10].
57. Vladislav Horodeckij, Vlastní nájemní dům (vlasnyj prybutkovyj budynok na vulyci Bankovij, 1904). Дом с химерами (Киев). Autor: Александр Ильин (Дядя Саша from ru). Pod licencí Creative Commons CC-BY-3.0 (viz <https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/legalcode>). Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:House_with_Chimaeras_RU.JPG [vid. 2014-06-10].
58. Boris Kustodijev, Portrét H. Narbuta, 1914, pastel, 711 × 1000 cm. Vpravo dole: Portret H. Narbuta, B. Kustodijev, 1914. Dostupné z: <http://www.wikiart.org/ru/boris-kustodiev/portrait-of-g-narbut-1914#supersized-artistPaintings-230018> [vid. 2014-08-05].
59. Heorhij Ivanovyč Narbut, Ukrajinská abeceda (Ukrajins'ka Abetka, 1917): Písmeno A jako Arab. 1919. Tuš, pero. Státní muzeum ukrajinského výtvarného umění (Narbut, 1983, obr. 55).
60. H. Narbut, ilustrace ke knize básní Volodymyra Narbuta *Aleluja* (Kyjiv 1919). Titulní stránka ruského vydání veršů malířova bratra Vladimíra. Tuš, kvaš. Státní muzeum ukrajinského výtvarného umění (Narbut, 1983, obr. č. 74).
61. H. Narbut, návrh obálky literárního a výtvarného týdeníku *Mystectvo* (1919), tuš, kvaš. Vlevo dole je podpis H. Narbut, vpravo datace: Kyjev roku 1919 (Narbut, 1983, obr. č. 78).
62. Mykola Butovyč, Památce Ivana Franka (Пам'яті Івана Франка), 1921, papír, pastel, běloba 100 × 63 cm, Slovanská knihovna v Praze, T-O-UM/320.
63. Kazimír Malevič, Černý čtverec. (Černyj suprematičeskij kvadrat, 1915, plátno, olej, 79,5 × 79,5 cm, Treťjakovská státní galerie, Moskva. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Kazimir_Malevič [vid. 2014-06-10].
64. Mychajlo Bojčuk, Mlékařka (Moločnycja, Nacional'nyj chudožnij muzej Ukrajinu, Kyjiv), kolem r. 1910, karton, tempera. (Ярослав Кравченко, «Расстрелянное Возрождение» украинской живописи. В этом году исполнилось 130 лет со дня рождения Михаила Бойчука и 75 лет – физического уничтожения Учителя и его учеников.). Dostupné z: <http://www.day.kiev.ua/ru/article/v-konce-dnya/rasstrelyan-noe-vozrozhdenie-ukrainskoj-zhivopisi> [vid. 2014-05-22].
65. Pavlo Kovžun, Ex libris S. Hordynského (Екслібріс С. Гординського), 1934, papír, barevná zinkografie 7 × 5,1 cm. Podpis na zadní str. Slovanská knihovna v Praze, sign. T-U-Ex-13_22 a, b.
66. Robert Lisovskij, Ex libris. Knihovna dr. V. Simovyče (Екслібріс. Книгозбірня д-ра В. Сімовича), 1932, papír, zinkografie 5,4 × 5,2 cm. Exemplář (a): Na zadní str. v pravém

horním rohu písmeno P; dole tužkou: R. Lisovs'kyj, 1932. Slovanská knihovna, sign. T-U-Ex-19_1Ex.

67. Volodymyr Sičynskij, Ex libris I. K. [Ivan Krypjakevyč?] 1922/1923? papír, zinkografie 6,8 × 6,8 cm, podpis tužkou na zadní straně. Slovanská knihovna, Praha, sign. T-U-Ex- 31_2.

68. Ivan Ivanec, V baráku (Іван Іванець, В баракі), 1921, papír, tužka 30,7 × 23,8 cm. Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM-304.

69. Vasyl Petruk, Rozloučení (Rozluka), 1919, papír, tuš, pero, akvarel 30 × 44 cm, Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM-399.

70. Mychajlo Mychalevyč, Nahá (Оголена), papír, akvarel, kvaš 16,7 × 13,9 cm. Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM-160.

71. Mykola Butynskij (Микола Битинський) Nedopsané dějiny (Недописана історія, 1936), papír, tužka, akvarel 23,6 × 33,5 cm. Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM-0180.

72. Olha Rusova, Portrét chlapce (Портрет хлопчика), papír, tužka, 45,5 × 37 cm, Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM-0089.

73. Jevhen Norman, Portrét ženy. Žertovná karikatura (Жіночий портрет. Дружній шарж, 1929) papír, barevné tužky 30,1 × 22 cm. Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM-0086.

74. Ivan Kurach, Hlad na Ukrajině a jeho příčiny (Глод на Україні і його przyczyny), papír, kvaš 27 × 22,2 – 19 × 14,5 cm, návrh obálky. Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM-0039.

75. Jaroslava Muzyka, Ex libris Iryny Bonkovské (Екслібріс Ірини Бонковської), papír, zinkografie 5,4 × 5,8 cm, podpis na zadní str. Slovanská knihovna, Praha, sign. T-U-Ex 22/1.

76. Jaroslava Muzyka, Ex libris Jurka Pančyšyna (Екслібріс Юрка Панчишина, 1930), papír, barevný dřevoryt 5,8 × 5,8 cm. Slovanská knihovna, Praha, sign. T-U-Ex 22/6.

77. Svjatoslav Hordynskij, Ex libris Mykoly Markovského (Екслібріс Миколи Марковського, 1936, papír, barevná zinkografie, 7,1 × 6,4 cm. Na zadní str. u všech exemp. dole razítko: Svjatoslav Hordynskij, Art. – Slovanská knihovna, Praha, sign. T-U-Ex 06/12a.

78. Pavlo Kovžun, Ex libris Mychajla Rudnyckého (Екслібріс Михайла Рудницького, 1925) průsvitný papír, zinkografie 8 × 6 cm. Exemplář (a): na zadní str. nahoře vlevo tužkou datum 1925, v pravém horním rohu tužkou písmeno P, uprostřed razítko Pavlo Kovžun, dole tužkou P. Slovanská knihovna, Praha, sign. T-U-Ex 13/31 a, b.

79. Vasyl Kasijan, (Василь Касіян) Rodina (Родина) 1923 papír, dřevoryt, 19,5 × 27,4 cm – 34 × 45,3 cm, exemplář b: 36,5 × 39 cm, Slovanská knihovna, Praha, sign. T-O-UM 10a, b.

80. Oleksa Hryšenko, Dervišův tanec (Танок дєрвіша), 1920, akvarel. Назар Скалюк, Художник, який втратив море, але здобув Париж і цілий світ. ХайВей. 21. 12. 2009. Dostupné z: <http://h.ua/story/245235/#ixzz38CqVVaqu> [vid. 2014-07-22].
81. Michel Andrijenko-Nečytajlo, Ex libris M. H. Buncelmana (Екслібріс М. Г. Бунцельмана), papír, zinkografie 4 × 4,2 cm. Na zadní str. nahoře tužkou: M. Nečytajlo-Andrijenko. Slovanská knihovna, Praha, sign. T-U-Ex 25/1.
82. Antoine Pevsner, Dynamická konstrukce ve 3. a 4. dimenzi (1961). Haag, Holandsko. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Den Haag_kunstwerk_derde_en_vierde_dimensie.jpg [vid. 2014-06-05].
83. Alexandr Archipenko, Ženské torzo. Dostupné z: http://www.galerie-linea.cz/images/_MG_2966.jpg [vid. 2014-08-10].
84. Alexandr Archipenko, Kráčející žena (Archipenko, Album. Potsdam: G. Kiepenheuer 1921). Dostupné z: <https://archive.org/details/archipenkoalbum00archuoft> [vid. 2014-07-29].
85. Oleh Pinčuk, Všetchno nejlepší k narozeninám. II. (Z Dnem narodžennja II, 2000, bronz, ze sbírky koncertu Jurkovycja, 1. odlitek ze tří. (*Chudožnyky Ukrajiny*, 2001, s. 162).
86. Gusli, husli (гуслі) nejstarší drnkací nástroje citerového typu východních Slovanů, blízký např. finskému nástroji kantele. Jednotlivé typy se liší se tvarem i počtem strun. (Познавательный журнал СветВМир.ру; Гусли – что такое). Dostupné z: <http://svetvmir.ru/gusli-chto-takoe> [vid. 2014-06-05].
87. Bandura – klasický (diatonický) a současný (diatonický nebo chromatický) ukrajinský lidový strunný drnkací nástroj. (Людмила Швец опубликовала запись Ольги Герасименко – Спогади – автор, бандура, 1994). Dostupné z: <http://ukra.inn.uol.ua/text/7920931> [vid. 2014-06-05].
88. Torban. (Степан Тихоненко, Старинные струнные музыкальные инструменты. Общій строй – фа мажор, обща́я длина – 127 см, длинна басовой струны – 104 см.) Dostupné z: <http://stepan.net.ua/torban.htm> [vid. 2014-06-05].
89. Torban vicestrunný. (*Торбан*). Autor: lute88. Pod licencí Creative Commons CC-BY-3.0 (viz <https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/legalcode>). Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tor-bor2.jpg> [vid. 2014-06-05].
90. Trembita – pastýřský roh Huculů. (*Невероятные факты об Украине*). Dostupné z: http://www.topexpert.com.ua/travel/neveroyatnye-fakty-ob-ukraine/#.U-PZZ_1_upY [vid. 2014-08-05].
91. Trembity v Užhorodském skanzenu. Foto DK, 2002.
92. Mykola Lysenko – fotografie. Українські пісні. Микола Лисенко. Dostupné z: <http://www.pisni.org.ua/persons/6.html> [vid. 2014-08-115].

93. Ukrajinci nasazení na nucené práce v budoucích národních parcích Kanady, které se tak připravovaly na turistický ruch, očekávaný v průběhu 20. století. Pracovali převážně jako dřevorubci. Foto DK, 2010.

94. Ukrajinci vracející se po „šichtě“ do baráků za ostnatým drátem. Pamětní desky jsou umístěny nedaleko zaniklých sirných lázní u Banfu. Není to příliš vzdálené od lesem již téměř zarostlého bývalého hornického městečka C-level Cirque, které fungovalo v letech 1904–1922. Foto DK, 2010.